

A TİPİ MUAYENE KURULUŞU AKREDİTASYONU VE EMO

Hazırlayan: Emre Metin
Elektrik Mühendisleri Odası Müdürü

Odamız bünyesinde “akreditasyon ve A Tipi muayene kuruluşu olma konusunda” yaşanan tartışmalar eskiye dayanmakla birlikte henüz sonuçlanmamıştır. Son olarak 18-19-20 Nisan 2014 tarihlerinde yapılan Genel Kurul’da bu konuya ilişkin olarak verilen önerenin kabul edilmesiyle Elektrik Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu’na yetki verilmiştir. Bu yetkinin çerçevesi de EMO 44. Olağan Genel Kurulu’nda delegeler tarafından verilen önerge ile şöyle belirlenmiştir:

- 1-EMO, hizmet üretimini gelir getirici bir faaliyet alanı olarak tanımlamaz.
- 2-EMO, hizmet üretimini kamu güvenliğinin sağlanması ve meslek alanının gelişimine yönelik izleme olarak değerlendirir.
- 3-EMO, hizmet üretimi ile ilgili olarak kamu kurumu sıfatı ile hareket eder. İhale, yarışma vb. adlarla çıkarılan süreçlere katılmaz.
- 4-EMO, hizmet üretiminde mali yaklaşımını denk bütçe esası üzerinden yürütür.

şeklinde bağlayıcı kurallar çerçevesinde Odamızın meslek alanımıza yönelik A Tipi Muayene Kurulu olmasının EMO örgütlülüğü içerisinde tartışılarak karar altına alınması yönünde çalışmaların yapılması için Elektrik Mühendisleri Odası 44. Dönem Yönetim Kurulu’na görev verilmesini öneriyoruz.”

“Asansör Denetiminde Akreditasyon ve A Tipi Muayene Kuruluşu” konusunda EMO’nun konumunu belirlemek üzere örgüt içi tartışma süreci işletilmiştir. Bu konuda ilk olarak EMO Yönetim Kurulu 31 Temmuz 2010 tarih ve 42/11 sayılı aşağıdaki kararı ile çalıştay düzenlenmesine karar vermiştir:

“Odamızın Asansör konusunda A Tipi Muayene Kuruluşu olma çalışmaları ile ilgili olarak Asansör Daimi Komisyonu ve her şubeden en fazla 5’er kişinin katılımıyla 16 Ekim 2010 tarihinde Odamız hizmet binasında çalıştay düzenlenmesine,”

Çalıştayda çeşitli konu başlıklarında görüşmeler yapılmış, bu görüşmeler 11-12 Aralık 2010 tarihlerinde yapılan EMO Koordinasyon Kurulu toplantısında gündeme alınmış ve EMO Yönetim Kurulu’nun 24 Aralık 2010 tarih ve 42/24 sayılı oturumunda Odamızın “Asansör alanında A Tipi Muayene Kuruluşu olmamasına” oy çokluğu ile karar verilmiştir.

Burada konu sadece asansör denetimleri özelinde tartışılmış ve Odamız asansör denetimleri alanında “A Tipi Muayene Kuruluşu” olmamıştır.

Ancak geline süreçte hem asansör denetimleri hem de diğer elektriksel ve elektronik mühendisliği alanındaki denetimlerde yaşanan

gelişmeler, Odamızın akreditasyon konusunda yeniden tartışma süreci yaşamasını beraberinde getirmiştir.

EMO İzmir Şubesi’nin 15-16 Şubat 2014 tarihlerinde yapılan Genel Kurulu’na İzmir Şube Yönetim Kurulu tarafından sunulan bu alanda aşağıdaki raporda bu tartışma sürecine ilişkin gerekçeler özetlenmiştir:

“Topluma yönelik ekonomik üretim sürecinde kamu yararı kavramının yok edildiği, kamusal her türlü denetim mekanizmasının dışlandığı bir dönemde, meslek örgütü olarak Odamıza yeni görevler düşmektedir. Piyasa kavramı altında kuralsızlaşmanın önlenmesi için yürüttüğümüz mücadeleyi sürdürürken, yasal mevzuat çerçevesinde dayatılan yeni koşullarda kamu çıkarlarının korunmasının yol ve yöntemlerini de bulmamız gerekiyor. Denetimsizliğe terk edilen her faaliyet, toplumu, bireyleri, insan haklarını, doğayı tehdit eden bir mekanizma haline alyor. Yaşanan olumsuzlukları teşhir etmek, hukuksuzlukları yargı önüne taşımak gibi sınırlı mücadele yöntemleri, sorumluluklarımızı yerine getirmek açısından yeterli olmamaktadır. Yeni süreçte, dönemin özelliklerine uygun olarak, yasal ve ilkesel çerçevenin izin verdiği ölçüde yeni kamusal denetim mekanizmalarını oluşturmak, geliştirmek zorundayız. Kamusal değerlerin çok yönlü tahribatına karşı, meslek alanımızla ilgili standartların belirlenmesinden başlayarak, mevzuatın izin verdiği ölçüde, uygulamanın aktif gözetim ve denetim sürecinde daha fazla sorumluluk üstlenmemiz gerekmektedir. Kamu hizmeti amaçlı yatırım kararlarının ve gerçekleştirmelerinin denetlenmesi; kamu hizmetlerinin kesintisiz olarak doğa ve insan odaklı sunulmasının gözetilmesi gibi görevlerin uygulamaya geçirilmesi için gerekli çalışmaları yapmalıyız. Bu bağlamda; kamu yararının savunulmasında denetim görevinden kaçınma olanağımız bulunmamaktadır.

Odamız bünyesinde “akreditasyon ve A tipi muayene kuruluşu olma konusunda” yaşanan tartışmalar eskiye dayanmakla birlikte henüz sonuçlanmamıştır. Bu nedenle Oda Yönetim Kurulu 22 Kasım 2014 tarihinde yeni bir çalıştay yapma kararı almıştır. Bu çalıştay sonucunda oluşturulacak görüş ve önermeler Odamızın ve meslektaşlarımızın kamusal denetim konusunda yürüteceği çalışmalara ışık tutacaktır.

Odamızın kar elde etmek vb. ticari amaçlar peşinde koşmadan, meslek alanımızın korunması ve kamusal yararının sağlanması şeklinde tanımladığımız hizmet üretimi anlayışının gelişen koşullara göre yeniden ele alınması zorunlu bir hale gelmiştir. Piyasanın insafına ve inisiyatifine bırakılan bu alanın piyasaya açılması sonucu ile oluşacak kar ve rant merkezli ticari davranışların üretilen hizmetlerin kamu yararı açısından doğru, nitelikli ve bağımsız olmayacağı bilinmektedir. Hizmetlerin özel sektöre kazanç kapısı haline getirilmesine karşı çıkmak için Odamızın üyeleri ile birlikte, bu sürecin izlenmesi gerekmektedir.

Meslek alanımız içerisinde yer alan ve öteden beri kamusal bir görev olarak sürdürdüğümüz asansörlerin periyodik kontrollerinin yapılması, topraklama ölçüm raporlarının hazırlanması gibi denetim faaliyetle-

rini, yeni koşullar içerisinde nasıl gerçekleştireceğimizi artık netliğe kavuşturmamız gerekmektedir.”

Ayrıca EMO adına EMO Ankara Şubesi tarafından 21-22 Eylül 2013 tarihlerinde yapılan EMO Hizmet Üretimi Çalıştayı'nda da konu ele alınmıştır. Hizmet Üretimi Çalıştayı Sonuç Raporu'nda kamu, kamusal denetim ve meslek odalarının rolü konusunda çeşitli öneri ve değerlendirmelerde bulunulmuştur. Bunları aşağıdaki şekilde özetleyebiliriz:

“- Odalarca yürütülecek hizmetlerin ve hizmet karşılığı elde edilen gelirlerin meslek, meslektaş, ülke ve toplum çıkarları doğrultusunda yürütülen çalışmaları sekteye uğratabileceği ve beraberinde ticarileşmeyi getirebileceği kaygısı maalesef geçen süre içinde bir kaygı olmaktan çıkarak gerçekliğimiz durumuna dönüşmüştür. Aidat gelirleri ve düzenli aidat ödeyen üye sayıları tüm odalarda düşmekte iken hizmet üretiminden elde edilen gelirler katlanarak artmaktadır. Bu korkunç bağımlılık bazı odaların sadece SMM odalarıymış gibi görülmesine neden olmuştur.

-Can ve mal güvenliğini ilgilendiren alanlarda yürüttüğümüz mesleki faaliyetlerimizin yürütülüş koşullarının belirlenmesi, meslektaşlarımızın sicillerinin tutulması, belgelendirilmesi, faaliyetlerin gözetim ve denetim altına alınması, yetkisiz kişilerin meslek alanımıza el uzatmalarının önlenmesi, meslektaşlarımız arasında haksız rekabetin önlenmesi gibi amaçlarla, geçmişten bu yana ortaya koyduğumuz ilke ve kurallarımızın bugün de takipçisi olmaya devam etmeliyiz.

- Bir meslek örgütü olarak hizmet üretimine yaklaşımımız, meslek alanımızın korunması ve üstün kamusal yararın sağlanması şeklinde ele alınmak zorundadır. Odamızın gelir elde etmek, kar sağlamak, ticari amaçlar peşinde koşmak gibi bir anlayışı hiçbir zaman olmadığı gibi bugün de böyle bir amacı hedeflemesini benimseyen meslektaşımız bulunmamaktadır.

- Piyasalaşmaya yönelik bu sürecin önlenmesi için yürüttüğümüz mücadeleyi devam ettirirken, yasal mevzuat çerçevesinde dayatılan yeni koşullarda kamu çıkarlarının korunmasının yol ve yöntemlerini de bulmamız gerekiyor. Denetimsizliğe terk edilen her faaliyet, toplumu, bireyleri, insan haklarını, doğayı tehdit eden bir mekanizma haline alıyor. Yaşanan olumsuzlukları teşhir etmek, hukuksuzlukları yargı önüne taşımak gibi yöntemlerle sınırlı mücadelenin, sorumluluklarımızı yerine getirmek için yeterli olmadığı bir gerçeklikle karşı karşıyayız. Yeni süreçte, dönemin özelliklerine uygun olarak, yasal ve ilkesel çerçevenin izin verdiği ölçüde yeni kamusal denetim mekanizmalarını geliştirmek zorundayız.

- Kamusal değerlerin çok yönlü tahribatına karşı, meslek alanımızla ilgili standartların belirlenmesinden itibaren, mevzuatın ve uygulamanın aktif gözetimi ile süreçlerinde sorumluluk almamız kaçınılmaz olmaktadır. Kamu hizmeti amaçlı yatırım kararlarının ve gerçekleştirmelerinin denetlenmesi; kamu hizmetlerinin kesintisiz olarak doğa ve insan odaklı sunulmasının gözetilmesi gibi görevlerin somut biçimlerinin uygulamaya geçirilmesi için gerekli çalışmaları yapmak durumundayız. Kamusal alanın savunulmasında adeta yalnızlaşan meslek odalarımızdan, toplumsal olarak da talep edilen denetim görevlerinden kaçınma olanağımız bulunmamaktadır.

- Meslek alanımız içerisinde yer alan ve öteden beri kamusal bir görev olarak sürdürdüğümüz asansörlerin periyodik kontrollerinin yapılması, topraklama ölçüm raporlarının hazırlanması gibi denetim faaliyetlerini, yeni koşullar içerisinde nasıl gerçekleştireceğimizi artık netliğe kavuşturmamız gerekiyor. Yaklaşık iki yıllık bir dönem içerisinde asansör kontrolü alanından Odamızın tamamen çekilmiş olması, bu alanda önemli bir denetim boşluğu doğurmuş, bu boşluk başka meslek disiplinleri ile TSE gibi süreçte yeri bulunmayan kuruluşlar tarafından doldurulmaya başlanmıştır. Bu alanda Odamızın içerisine düştüğü çekimsiz tutum, kamusal bir sorumluluğun kadük bırakılmasının yanı sıra kendi meslek alanımızdan meslektaşlarımızın da dışlanması tehlikesini doğurmuştur. Ya da TSE örneğinde görüleceği gibi, üyelerimizin yetkisiz kurumların payandası haline getirilmesi söz konusudur. Bu örnek, görev ve sorumluluklarımızla ilgili olarak öğretici bir gözlem yapmamıza olanak sunmaktadır. Örgütümüzün, asansör kontrolleri başta olmak üzere, meslek alanımızdaki kamu yararı amaçlı denetim faaliyetleriyle ilgili bir an önce karar vermesi gerekmektedir.

- Özellikle çalıştaya katılan ve katkı veren akademisyenlerin de dile getirdiği çalıştay formatının sempozyum gibi kurgulanmasının yarattığı sonuçlar değerlendirilmiştir. Önümüzdeki dönemlerde burada yapılan tartışmaların ışığında daha kapsamlı tartışmaların yapılması ve yol haritasının belirlenmesi gerekliliği ifade edilmiştir. Çalıştayda dile getirilen görüşler, EMO Örgütülüğünün Geliştirilmesi Çalıştayı sonuçları ile birlikte değerlendirilerek önümüzdeki dönem daha geniş katılımlı tartışmalar yapılarak oda politikalarının belirlenmesi sağlanmalıdır.”

Sonuç olarak;

Görüldüğü üzere EMO örgütülüğü içerisinde kamusal denetim ve meslek odalarının kamusal denetim yapma yetkisi olduğu yönünde fikir birlikteliği olmakla birlikte bunun yol ve yöntemleri konusunda çeşitli önermeler mevcuttur.

Bu nedenle Oda Yönetim Kurulu 22 Kasım 2014 tarihinde yeni bir çalıştay yapma kararı almıştır. Bu çalıştay sonucunda oluşturulacak görüş ve önermeler Odamızın ve meslektaşlarımızın kamusal denetim konusunda yürüteceği çalışmalara ışık tutacaktır. ■

Kamusal değerlerin çok yönlü tahribatına karşı, meslek alanımızla ilgili standartların belirlenmesinden itibaren, mevzuatın ve uygulamanın aktif gözetimi ile denetimi süreçlerinde sorumluluk almamız kaçınılmaz olmaktadır.